

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/34/2024
Identifikačné číslo spisu:	7205200988
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7205200988.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v spore žalobkyne: X. L., narodená XX. D. XXXX, U. X, M., zastúpenej JUDr. Mariom Hollerom, advokátom, Krmanova 16, 040 01 Košice, IČO: 42 103 134, proti žalovanému: Bytový podnik mesta Košice, s.r.o., Južné nábrežie 13, 042 19 Košice, IČO: 44 518 684, o zaplatenie 33 067,28 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-35Cb/7/2005, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 3Cob/38/2021-825 zo dňa 14. decembra 2022, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 3Cob/38/2021-825 zo dňa 14. decembra 2022, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice II, č. k. 35Cb/7/2005-727 zo dňa 4. novembra 2020 v časti druhého a tretieho výroku ako i vo výroku o trovách odvolacieho konania a rozsudok Okresného súdu Košice II, č. k. 35Cb/7/2005-727 zo dňa 4. novembra 2020 v časti jeho druhého a tretieho výroku z r u š u j e a v zrušenom rozsahu vracia vec Mestskému súdu Košice na ďalšie konanie.

II. Vo zvyšnej časti dovolanie žalobkyne o d m i e t a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom, č. k. 35Cb/7/2005-727 zo dňa 4. novembra 2020 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 16 470,32 eura s 13,00 % ročným úrokom z omeškania od 1. novembra 2000 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania (výrok III.).

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že právny predchodca žalovaného - Bytový podnik mesta Košice, v inom konaní vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 35Cb/26/1998 ako žalobca žiadal, aby súd prvej inštancie uložil žalovanému - Ing. L. L. (v prejednávanom spore

právny predchodca žalobkyne) povinnosť zaplatiť sumu 500 000,- Sk (po prepočte 16 596,96 eura) s príslušenstvom, z titulu nevrátenia peňažných prostriedkov zo strany Ing. L. L., poskytnutých zo strany Bytového podniku mesta Košice ako zálohy dohodnutej stranami sporu v zmluve o dielo uzatvorenej 25. mája 1995 (ďalej len „zmluva o dielo“), a to po odstúpení od predmetnej zmluvy o dielo zo strany Bytového podniku mesta Košice. Súd prvej inštancie uznesením, č. k. 35Cb/26/1998-115, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 6. januára 2005, konanie o zaplatenie 500 000,- Sk s príslušenstvom zastavil a vzájomný návrh žalovaného - Ing. L. L. na zaplatenie sumy 996 815,- Sk (po prepočte na menu euro 33 088,19 eura) s príslušenstvom vylúčil na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 35Cb/7/2005.

3. V prejednávanej spore vedenom pod sp. zn. 35Cb/7/2005 súd prvej inštancie medzitýmnym rozsudkom, č. k. 35Cb/7/2005-284 zo dňa 5. marca 2012 rozhodol tak, že nárok žalobcu (Ing. L. L.) na náhradu škody z titulu odstúpenia od zmluvy o dielo zo strany žalovaného (Bytového podniku mesta Košice s. r. o.) listom zo dňa 12. augusta 1996 je daný a následne Krajský súd v Košiciach, ako odvolací súd, rozsudkom, č. k. 4Cob/79/2014-362 zo dňa 19. decembra 2014 medzitýmnym rozsudkom súdu prvej inštancie potvrdil. Medzitýmnym rozsudkom súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť dňa 2. februára 2015. Súd prvej inštancie konštatoval, že po rozhodnutí súdu prvej inštancie o tom, že nárok žalobcu na náhradu škody je daný, resp. opodstatnený, predmetom sporu zostala len výška škody spočívajúca v ušlom zisku žalobcu.

4. Súd prvej inštancie v prejednávanej spore ustálil ako nesporné, že preddavok vo výške 500 000,- Sk (po prepočte 16 596,96 eura) bol zo strany žalovaného poskytnutý Ing. L. L., právnenému predchodcovi žalobkyne a zároveň následne nebol zo strany Ing. L. L. vrátený a rovnako z konania nevyplyva, že by bol zo strany právneho predchodcu žalobkyne, resp. žalobkyňou o sumu 16 596,96 eura znížený nárok žalobkyne uplatňovaný predmetnou vzájomnou žalobou tvoriacou predmet tohto sporu vedeného pod sp. zn. 35Cb/7/2005. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že pohľadávka žalovaného vo výške 16 596,96 eura, z titulu nevrátenia preddavku žalobcom existuje. Vzhľadom na námietku premĺčania uplatnenej kompenzačnej námietky žalovaného zo strany žalobkyne v priebehu tohto sporu, súd prvej inštancie uviedol, že § 358 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) ustanovuje, ktoré pohľadávky sú spôsobilé na započítanie jednostranným právnym úkonom. Sú to pohľadávky vymáhateľné na súde. Započítateľná je však aj pohľadávka premĺčaná za predpokladu, že premĺčanie nastalo až po dobe, keď sa pohľadávky stali spôsobilými na započítanie a rozhodujúce je, aby v okamihu, keď započítateľné pohľadávky sa stretli, nebola žiadna z nich premĺčaná. Takéto riešenie je opodstatnené tým, že zánik pohľadávok nastáva od okamihu, keď sa pohľadávky stretli. Doba, kedy bol urobený jednostranný prejav vôle smerujúci k započítaniu, nie je z tohto hľadiska rozhodujúca. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že ak sa odstupuje od zmluvy, na základe ktorej sa ešte pred odstúpením plnilo a vzhľadom na to, že odstúpením od zmluvy zmluva zaniká (§ 349 ods. 1 Obchodného zákonníka), je potrebné tieto vzťahy usporiadať, a to tak, že každá zmluvná strana je povinná vrátiť prijaté plnenie. Vznik tohto práva je viazaný na účinnosť odstúpenia. Nárok žalovaného na vrátenie preddavku vo výške 500 000,- Sk (po prepočte 16 596,96 eura) vznikol deň nasledujúci po dni odstúpenia od predmetnej zmluvy o dielo, t. j. dňa 13. augusta 1996, a tento nárok žalovaného bol v spore vedenom Okresným súdom Košice II, sp. zn. 35Cb/26/1998 uplatnený žalobou doručenou súdu dňa 24. apríla 1997. Naproti tomu nárok žalobkyne na náhradu škody vo výške 33 067,28 eura, ktorý je rovnako viazaný na dátum odstúpenia od predmetnej zmluvy žalovaným, a to z dôvodu porušenia povinnosti zo strany žalovaného, bol v označenom konaní sp. zn. 35Cb/26/1998, uplatnený vzájomnou žalobou dňa 9. augusta 2000. Vychádzajúc z premĺčacej doby uvedenej v § 397 a § 398 Obchodného zákonníka (4, resp. 10 rokov) súd prvej inštancie konštatoval, že ani jedna z pohľadávok strán sporu nebola v okamihu, keď sa stretli (9. augusta 2000) premĺčaná. Doba, kedy bol urobený jednostranný prejav vôle smerujúci k započítaniu, potom nie je z tohto hľadiska rozhodujúca. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že pri dôvodne uplatnenej kompenzačnej námietke zo strany žalovaného uplatnenej v prejednávanej spore vo výške 500 000,- Sk (16 596,96 eura) má žalobkyňa nárok len na zaplatenie istiny vo výške 16 470,32 eura (pohľadávka žalobkyne 33 067,28 eura - pohľadávka žalovaného 16 596,96 eura). V prevyšujúcej časti preto súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

5. Na odvolanie žalobkyne a žalovaného proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom, č. k. 3Cob/38/2021-825 zo dňa 14. decembra 2022 tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie (výrok I.) a žiadnej zo strán sporu nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania (výrok II.).

6. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku vo vzťahu k odvolaniu žalobkyne uviedol, že právny predchodca žalobkyne podaním zo dňa 12. septembra 1997 vzniesol započítaciu námietku svojej pohľadávky 500 000,- Sk voči pohľadávke právneho predchodcu žalovaného 500 000,- Sk podľa § 580 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), a teda ako veriteľ v spore sp. zn. 35Cb/26/1997 urobil úkon započítania vo forme protinároku podľa § 402 Obchodného zákonníka, čím prestala plynúť premlčacia doba uplatnenia započítacej námietky dňom, keď sa začalo súdne konanie ohľadne práva, proti ktorému protinárok smeroval, teda dňa 24. apríla 1997, kedy bola podaná žaloba o zaplatenie 500 000,- Sk (sp. zn. 35Cb/26/1998). Vzhľadom na to, že v spore sp. zn. 35Cb/26/1998 sa nerozhodlo vo veci samej, podľa odvolacieho súdu s poukazom na § 405 ods. 1 Obchodného zákonníka premlčacia doba týkajúca sa zániku vzájomných pohľadávok strán sporu z dôvodu uplatnenia započítacej námietky žalobkyne vo výške 500 000,- Sk neprestala plynúť a následne predmetná premlčacia doba sa predĺžila podľa § 405 ods. 2 Obchodného zákonníka tak, že premlčacia doba na uplatnenie predmetnej započítacej námietky zo strany žalobkyne vo výške 500 000,- Sk sa predĺžila do 6. januára 2006, keďže uznesenie Okresného súdu Košice II, č. k. 35Cb/26/98-115 o zastavení konania nadobudlo právoplatnosť dňa 6. januára 2005.

7. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne neprihliadal na započítaciu námietku právneho predchodcu žalobkyne zo dňa 12. septembra 1997, pretože žalobkyňa v prejednávanej spore (sp. zn. 35Cb/7/2005) do 6. januára 2006 nepodala návrh na rozšírenie žaloby o pohľadávku 500 000,- Sk z dôvodu, že v spore sp. zn. 35Cb/26/1998 o nároku právneho predchodcu žalovaného vo výške 500 000,- Sk, nebolo meritórne rozhodnuté o uplatnení práve právneho predchodcu žalovaného vo výške 500 000,- Sk, a ani o započítacej námietke právneho predchodcu žalobkyne vo výške 500 000,- Sk, čím premlčacia doba na uplatnenie predmetného nároku žalobkyne vo výške 500 000,- Sk uplynula 6. januára 2006 a zároveň žalovaný v prejednávanej spore sp. zn. 35Cb/7/2005 účinne vzniesol námietku premlčania nároku žalobkyne vo výške 500 000,- Sk z dôvodov uvedených v § 405 ods. 1 a ods. 2 Obchodného zákonníka o právnej fikcii spočívajúcej v tom, že ak v spore, v ktorom bol podaný protinávrh právneho predchodcu žalobkyne (sp. zn. 35Cb/26/1998) sa nerozhodlo vo veci samej, teda nerozhodlo sa meritórne o nároku žalovaného vo výške 500 000,- Sk, premlčacia doba uplatneného predmetného protinároku neprestala plynúť a premlčacia doba sa predlžuje o jeden rok odo dňa právoplatného skončenia sporu sp. zn. 35Cb/26/1998.

8. Odvolací súd preto dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil, ak konštatoval, že nárok žalobkyne je dôvodný iba vo výške 16 470,32 eura aj s príslušenstvom, vzhľadom na dôvodnú kompenzačnú námietku uplatnenú zo strany žalovaného vo výške 16 596,96 eura, pretože súd prvej inštancie správne považoval pohľadávku žalovaného titulom nevrátenia preddavku zo strany žalobkyne žalovanému vo výške 500 000,- Sk (po prepočte 16 596,96 eura) za oprávnenú, existujúcu a spôsobilú na započítanie s pohľadávkou žalobkyne vo výške 33 067,28 eura a zároveň súd prvej inštancie správne konštatoval, že námietka premlčania pohľadávky žalovaného vo výške 500 000,- Sk (po prepočte 16 596,96 eura) uplatnená zo strany žalobkyne, je nedôvodná, pretože v okamihu, keď sa započítateľné pohľadávky stretli, nebola žiadna z predmetných pohľadávok premlčaná.

9. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne proti výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie nie je dôvodné a s poukazom na § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny, keďže ani odvolanie žalobkyne a ani odvolanie žalovaného neboli dôvodné.

10. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“), ktoré odôvodnila tým, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

11. Dovolateľka v podanom dovolaní poukázala na to, že podstatou jej odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie boli dve základné skutočnosti, a to započítanie pohľadávky právneho predchodcu žalobkyne voči pohľadávke žalovaného v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice II, sp. zn. 35Cb/26/1998 a kompenzačná námietka žalovaného z roku 2018. Hoci odvolací súd zaslal žalobkyni výzvu zo dňa 26. októbra 2022, v ktorej upozorňoval na to, že mieni posudzovať vec podľa § 404 ods.1, § 405 ods. 1 a ods. 2, § 397 a § 398 Obchodného zákonníka, dovolateľka má za to, že aj napriek tomu je napadnuté rozhodnutie zmätočné, poškodzujúce právo žalobkyne na spravodlivý proces a nereflektujúce skutkový stav tejto veci. Napadnuté rozhodnutie nedáva riadne odpovede na podstatné otázky nastolené v odvolaní.

12. Podľa dovolateľky v konaní vedenom Okresným súdom Košice II, sp. zn. 35Cb/26/1998 uplatnil žalovaný nárok na zaplatenie sumy 500 000,- Sk titulom zálohy zo zmluvy o dielo proti právnenému predchodcovi žalobkyne. Podaním zo dňa 12. septembra 1997 započítal právny predchodca žalobkyne voči pohľadávke vo výške 500 000,- Sk svoju pohľadávku vo výške 500 000,- Sk. Podaním zo dňa 9. augusta 2000 uplatnil právny predchodca žalobkyne v konaní, sp. zn. 35Cb/26/1998 vzájomný návrh vo výške 996 185,- Sk; dohromady tak v konaní sp. zn. 35Cb/26/1998 uplatnil právny predchodca žalobkyne sumu 1 496 185,- Sk. Uznesením Okresného súdu Košice II, sp. zn. 35Cb/26/98-115 zo dňa 11. novembra 2004 bolo konanie o nároku žalovaného zastavené; vzájomný návrh právneho predchodcu žalovaného na zaplatenie sumy 996 815,- Sk bol vylúčený na samostatné konanie (35Cb/7/2005). V roku 2018 vzniesol žalovaný voči nároku žalobkyne kompenzačnú námietku; kompenzačná námietka žalovaného sa vzťahovala ku zálohe, ktorú zložil žalovaný právnenému predchodcovi žalobkyne zo zmluvy o dielo; žalovaný v konaní sp. zn. 35Cb 26/1998 žaloval právneho predchodcu žalobkyne o zaplatenie zálohy vo výške 500 000,- Sk. Vzhľadom na vyššie uvedenú genézu má dovolateľka za to, že závery odvolacieho súdu uvedené v napadnutom rozhodnutí o dôvodnosti kompenzačnej námietky sú vecne nesprávne, nakoľko žalovaný nemohol vzniesť kompenzačnú námietku vo vzťahu k neexistujúcej pohľadávke. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku tiež nie je zjavné, z akého dôvodu mal odvolací súd za to, že žalovaný účinne vzniesol námietku premĺčania vo vzťahu k sume 500 000,- Sk, a to najmä s prihliadnutím na to, že bolo právoplatne konštatované, že žalobkyňou uplatnený nárok bol uplatnený riadne a včas. Tento záver odvolacieho súdu je zjavne zmätočný, nereflektujúci skutkový stav prejednávanej veci a ani právoplatné rozhodnutie týkajúce sa včas uplatneného nároku žalobkyne.

13. Dovolateľka ďalej poukázala na to, že súčasťou súdneho spisu je podanie právneho predchodcu žalobkyne zo dňa 12. septembra 1997, ktorým vzniesol započítaciu námietku proti nároku žalovaného vo výške 500 000,- Sk, čo nebolo sporné, nakoľko žalovaný uvedenú započítaciu námietku v konaní nenamietal. Rovnako je nesporné aj to, že pohľadávky žalovaného a právneho predchodcu žalobkyne boli vzájomné, viazali sa na rovnakú zmluvu o dielo, boli rovnakého druhu - peňažné. Po tom, čo právny predchodca žalobkyne vzniesol kompenzačnú námietku, ktorá sa dorúčením súdu dostala do dispozičnej sféry žalovaného; vzájomné pohľadávky účastníkov konania vo výške, v ktorej sa kryli, teda vo výške 500 000,- Sk, zanikli. Nakoľko pohľadávka žalovaného zo zálohy zo zmluvy o dielo voči právnenému predchodcovi žalobkyne zanikla započítaním na pohľadávku právneho predchodcu žalobkyne, nemohol žalovaný v roku 2018 vzniesť účinne kompenzačnú námietku vo vzťahu ku pohľadávke zo zálohy zo zmluvy o dielo a túto následne súdy nemohli uznať za dôvodnú, pretože žalovanému v roku 2018 už nesvedčilo hmotné právo; pohľadávka zo zálohy už neexistovala, nakoľko zanikla momentom, keď sa stretla s pohľadávkou právneho predchodcu žalobkyne na základe započítacej námietky právneho predchodcu žalobkyne z roku 1997.

14. Z pohľadu dovolateľky z napadnutého rozsudku nie je zjavné, aký vplyv na dôvodnosť kompenzačnej námietky má skutočnosť, že nerozšírila žalobu o 500 000,- Sk v konaní vedenom pod sp. zn. 35Cb/7/2005 a námietka premĺčania zo strany žalovaného vo výške 500 000,- Sk. Vo vzťahu ku skutkovému stavu je takýto záver odvolacieho súdu podľa dovolateľky zmätočný. Odvolací súd v

napadnutom rozsudku nedáva riadnu odpoveď, z akého dôvodu bolo správne neprihliadnuť na započítaciu námietku právneho predchodcu žalobkyne. Podľa dovolateľky je dôvodné mať pochybnosti o tom, či odvolací súd a súd prvej inštancie správne porozumeli skutkovému stavu veci. Dovolateľka má za to, že vo vzťahu ku hmotnoprávnym dôsledkom započítania nie je rozhodujúce, že konanie vedené pod sp. zn. 35Cb/26/1998 nebolo meritórne rozhodnuté. Ustanovenia § 405 ods. 1 a ods. 2 Obchodného zákonníka nemajú pre posúdenie existencie pohľadávky žalovaného zo zálohy zo zmluvy o dielo relevanciu. Námietku premlčania nemožno podľa dovolateľky uznať za účinnú, ak sa vzťahuje ku pohľadávke, ktorá neexistuje.

15. Dovolateľka má za to, že z procesného hľadiska je konanie vedené pod sp. zn. 35Cb/7/2005 kontinuálnym pokračovaním konania vedeného pod sp. zn. 35Cb/26/1998 a tvoria jeden celok. Žalobkyňa v záujme právnej istoty navrhovala súdu prvej inštancie vo veci sp. zn. 35Cb/7/2005 pripojiť a oboznámiť súdny spis sp. zn. 35Cb/26/1998, súčasťou ktorého je podanie právneho predchodcu žalobkyne, ktorým si započítala pohľadávku 500 000,- Sk na pohľadávku žalovaného vo výške 500 000,- Sk. Ak by odvolací súd postupoval správne, mal sa podľa dovolateľky riadne zaoberať započítacou námietkou právneho predchodcu žalobkyne z roku 1997 a prihliadnuť na ňu. Odvolací súd, ako ani súd prvej inštancie, nemali žiaden relevantný dôvod na to, aby na započítaciu námietku neprihliadali, a to najmä preto, lebo táto námietka smerovala proti pohľadávke žalovaného zo zálohy, ktorá započítacou námietkou zanikla. Konajúce súdy v tomto smere nedôvodne poskytli ochranu právu žalovaného, ktoré v čase vznesenia kompenzačnej námietky neexistovalo a odopreli ochranu právu žalobkyne bez toho, aby podali riadne, udržateľné vysvetlenie, ktoré by dalo za dosť požiadavke na kvalitné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasti práva na spravodlivý proces.

16. Podľa názoru dovolateľky súd musí dbať tiež na to, aby nevylúčil taký dôkaz, ktorý má potenciál preukázať rozhodný skutkový poznatok tvrdený účastníkom; ak by súd vylúčil z dokazovania dôkazy, ktorým bolo možné preukázať rozhodujúcu skutočnosť, zakladá to odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP a pokiaľ táto chyba nie je odstránená v konaní pred odvolacím súdom, zakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. V tejto súvislosti dovolateľka dala do pozornosti rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Co/100/2018, 5Cdo/202/2018 a 7Cdo/205/2019 a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 410/06, IV. ÚS 329/04, II. ÚS 168/2019. Žalobkyňa žiadala vykonať dôkaz listinou, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti kompenzačnej námietky žalovaného relevantná, spôsobilá vyvrátiť jej dôvodnosť a takto navrhnutý dôkaz nebol nadbytočný. V dôsledku uvedeného má dovolateľka za to, že súdy mali vykonať a prihliadnuť na započítaciu námietku právneho predchodcu žalobkyne. Tým, že tak neurobili, založili dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

17. V závere dovolania dovolateľka skonštatovala, že má za to, že vytknuté pochybenia odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie sú natoľko závažné a intenzívne, že zakladajú dôvod pre dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP pre porušenie práva žalobkyne na spravodlivý proces, a to pre nevykonanie dôkazu, ktorého vykonanie bolo zásadné pre správne a spravodlivé rozhodnutie tejto právnej veci, pre nenáležité a zmätočné odôvodnenie, prečo nebol predmetný dôkaz vykonaný, čo následne vyústilo aj do nesprávneho a zmätočného vyhodnotenia skutkového a právneho stavu tejto veci, kedy súdy neodôvodnene neprihliadli na podanie so započítacou námietkou a ani náležité neodôvodnili, z akého dôvodu k započítacej námietke neprihliadli. Na základe uvedeného dovolateľka navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdom na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. K dovolaniu žalobkyne sa žalovaný na výzvu súdu nevyjadril.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“, alebo „dovolací súd“), ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas žalobkyňa, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie v časti vydané (§ 424 CSP), zastúpená podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a dospel k záveru o čiastočnej prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm.

f) CSP a o jeho čiastočnej dôvodnosti.

20. Dovolací súd dáva najskôr do pozornosti, že podľa § 424 CSP dovolanie môže podať len osoba, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané. Po nahliadnutí do dovolania žalobkyne dovolací súd zistil, že žalobkyňa napadla rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu všetkých jeho výrokov. Z rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že tento bol vydaný čiastočne v prospech a čiastočne v neprospech žalobkyne, keďže súd prvej inštancie prvým výrokom priznal žalobkyni proti žalovanému nárok na zaplatenie 16 470,32 eura s 13,00 % ročným úrokom z omeškania od 1. novembra 2000 a druhým výrokom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Dovolací súd pripomína, že dovolanie, ktorým strana sporu napáda rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej aj v časti potvrdenia výroku súdu prvej inštancie vydaného v jej prospech, je potrebné vyhodnotiť ako podané neoprávnenou osobou. Vzhľadom na uvedené dovolací súd mimoriadny opravný prostriedok žalobkyne v časti, ktorou napadla rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie vydaným v jej prospech, odmietol podľa § 447 písm. b) CSP (výrok IV. uznesenia odvolacieho súdu) a ďalej sa zaoberal prípustnosťou a dôvodnosťou len tej časti dovolania, ktorou žalobkyňa napáda tú časť rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie, ktorá bola vydaná v jej neprospech.

21. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu, ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017).

22. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti podľa CSP. Dovolanie v systéme opravných prostriedkov nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (1Cdo/113/2012, 4Cdo/280/2013, 7Cdo/92/2012, 3Cdo/539/2014). Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov vychádza z toho, že právna istota a stabilita, nastolené právoplatným rozhodnutím, sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Dovolací súd pristupuje k preskúmaniu samotnej dôvodnosti dovolacích dôvodov výlučne za predpokladu, že sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, ktoré je dovolací súd povinný preskúmať prednostne.

23. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

24. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto

práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V kontexte dovolacích námietok dovolateľa najvyšší súd zdôrazňuje, že funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

25. Pod pojmom nesprávny procesný postup, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, je potrebné rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednávania veci, ktorá znemožnila strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, máiacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany.

26. Z obsahu podaného dovolania dovolací súd zistil, že dovolateľka poukazuje na dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP namieta nevykonanie listinného dôkazu - započítacej námietky právneho predchodcu žalobkyne z roku 1997 a tiež nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktorý sa podľa jej názoru dostatočne nevysporiadal s rozhodujúcim tvrdením, že vzájomná pohľadávka žalovaného voči právnomu predchodcovi žalobkyne zanikla okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie v roku 1997 ako následok jednostranného započítania pohľadávky právneho predchodcu žalobkyne v sume 500 000,- Sk oproti pohľadávke žalovaného uplatnenej v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 35Cb/26/1998. Inými slovami dovolateľka namieta, že konajúce súdy sa nedostatočne zaoberali jej tvrdením, podľa ktorého v čase, keď žalovaný v tomto sporovom konaní vzniesol kompenzačnú námietku (v roku 2018), už jeho pohľadávka neexistovala v dôsledku skoršieho zániku tejto pohľadávky započítaním.

27. Dovolací súd vo vzťahu k námietke dovolateľky ohľadne rozsahu dokazovania, kedy súdy nižších inštancií napriek návrhu žalobkyne pripojiť a oboznámiť spis Okresného súdu Košice II, sp. zn. 35Cb/26/1998 (č. l. 692 súdneho spisu), dokazovanie v navrhovanom rozsahu nevykonali, uvádza, že podľa § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. K rozsahu voľnej úvahy súdu pri rozhodovaní o vykonaní alebo nevykonaní navrhovaného dokazovania podľa § 185 ods. 1 CSP sa najvyšší súd opakovane vyjadril (pozri napríklad 4Cdo/100/2018 alebo 5Cdo/202/2018) nasledovne: „procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo, z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené.“

28. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd skúmal, či súdy nižších inštancií disponovali relevantným argumentom, na základe ktorého bolo udržateľné nevykonať dokazovanie napriek návrhu strany sporu pri súčasnom zachovaní jej práva na spravodlivé súdne konanie. Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že žalobkyňa žiadala o pripojenie a oboznámenie dotknutého spisu z dôvodu, aby bola ako dôkaz v sporovom konaní vykonaná listina zo dňa 12. septembra 1997, na základe ktorej malo dôjsť podľa

tvrdenia žalobkyne započítaním k zániku vzájomnej pohľadávky právneho predchodcu žalobkyne vo výške 500 000,- Sk a vzájomnej pohľadávky žalovaného v totožnej výške. K tvrdeniu žalobkyne ohľadne vznesenia započítacej námietky zo dňa 12. septembra 1997 jej právnym predchodcom odvolací súd v napadnutom rozsudku uviedol, že „Rovnako nebolo sporné, že právny predchodca žalobkyne v odpore z 12.9.1997 vzniesol započítaciu námietku do výšky nároku uplatneného predmetnou žalovanou a následne podaním z 9.8.2000 doručeným Okresnému súdu Košice II 10.8.2000 podal voči právnemu predchodcovi žalovaného vzájomnú žalobu o zaplatenie 996.185,- Sk a podaním doručeným Okresnému súdu Košice II dňa 3.11.2003, právny predchodca žalobkyne navrhol, aby súd žalobu o zaplatenie 500.000,- Sk zamietol a uložil právnemu predchodcovi žalovaného zaplatiť 996.815 Sk ...“

29. S prihliadnutím na citovanú časť napadnutého rozsudku je zrejmé, že odvolací súd považoval za nesporné, že k vzneseniu započítacej námietky právnym predchodcom žalobkyne vo výške 500 000,- Sk skutočne došlo. Ustálenie určitého skutkového tvrdenia strany sporu ako nesporného zakladá nadbytočnosť ďalšieho dokazovania smerujúceho k preukázaniu tohto skutkového tvrdenia. Žalobkyňa teda v časti podaného dovolania vytýka súdom nižších inšancií nevykonanie dokazovania za účelom overenia jej skutkových tvrdení, ktoré sa v priebehu sporového konania stali v súlade s § 151 ods. 1 CSP nespornými. Podľa najvyššieho súdu po zohľadnení nespornosti predmetných skutkových tvrdení z obsahu napadnutého rozsudku logicky vyplýva, že dokazovanie smerujúce k preukázaniu započítacej námietky právneho predchodcu žalobkyne zo dňa 12. septembra 1997 bolo odvolacím súdom považované za nadbytočné, keďže skutkové tvrdenie žalobkyne sa stalo riadnou súčasťou zisteného skutkového stavu aj bez toho, aby ho bolo potrebné overovať ďalším dokazovaním.

30. Dovolací súd uzatvára, že z obsahu napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je zrejmý dôvod, pre ktorý odvolací súd nevykonal žalobkyňou navrhnuté dokazovanie. Súd nižších inšancií podľa najvyššieho súdu dodržali limity právom na spravodlivý proces obmedzenej voľnej úvahy súdov ohľadne toho, ktoré z navrhnutých dôkazov vykonajú.

31. Pokiaľ ide o námietku dovolateľky vo vzťahu k nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia, najvyšší súd dáva do pozornosti, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a tiež dôvodnosť dovolania môže založiť arbitrárnosť alebo zjavná neodôvodnenosť rozhodnutia všeobecného súdu. Podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky je arbitrárnosť alebo zjavná neodôvodnenosť súdneho rozhodnutia daná najčastejšie rozporom súvislostí právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (II. ÚS 302/2019-44 zo dňa 20. februára 2020, ods. 17). V takom prípade všeobecný súd svojim postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť.

32. Náležitosti odôvodnení rozsudkov upravujú tiež procesnoprávne predpisy. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Podľa § 393 ods. 2 prvá veta CSP, v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté.

33. Najvyšší súd vychádzajúc z podaní žalobkyne, ktoré tvoria súčasť predloženého súdneho spisu,

konštatuje, že žalobkyňa konzistentne v priebehu sporového konania namietala, že vznesením započítacej námietky zo dňa 12. septembra 1997 jej právnym predchodcom do výšky nároku žalovaného uplatneného žalobou zo dňa 24. apríla 1997 v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 35Cb/26/1998, pohľadávka žalovaného na základe ustanovení hmotného práva o započítaní zanikla, a preto žalovaný v prebiehajúcom konaní nemohol účinne uplatniť kompenzačnú námietku započítania týkajúcu sa zaniknutej pohľadávky. Dovolací súd po preskúmaní rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvej inštancie konštatuje, že nezistil, že by sa konajúce súdy týmto právnym argumentom žalobkyne zaoberali dostatočne. Odvolací súd v napadnutom rozsudku vo vzťahu k právnym argumentom žalobkyne len uvádza, že súd prvej inštancie správne neprihliadal na podanie žalobkyne zo dňa 12. septembra 1997, pretože žalobkyňa v prejednávacom spore nepodala návrh na rozšírenie žaloby o 500 000,- Sk a v spore vedenom pod sp. zn. 35Cb/26/1998 nebolo meritórne rozhodnuté. Odvolací súd následne už len objasňoval, z akého dôvodu považoval námietku premlčania žalovaného vo vzťahu k započítaniu pohľadávky vo výške 500 000,- Sk žalobkyňou v prejednávacom spore za dôvodnú.

34. Reakciu odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie na právne argumenty žalobkyne považuje dovolací súd za nedostatočnú, nakoľko nepriniesla jasnú a zrozumiteľnú odpoveď konajúcich súdov na právne relevantnú otázku, od ktorej posúdenia závisela konečná výška žalobkyňi priznaného nároku. Najvyšší súd z rozsudkov súdov nižších inštancií nezistil dôvody, pre ktoré nebol na základe jednostranného prejavu vôle právneho predchodcu žalobkyne smerujúcemu k započítaniu vzájomných pohľadávok zo dňa 12. septembra 1997, ku ktorému podľa v odvolacom konaní nemenného ustáleného skutkového stavu (§ 442 CSP) nesporne došlo, konštatovaný zánik vzájomných pohľadávok započítaním. Rozsudky súdov nižších inštancií sú v tomto smere nezrozumiteľné, nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené. V nadväznosti na uvedené najvyšší súd osobitne zdôrazňuje, že súdy nižších inštancií dostatočne nereagovali na právne argumenty žalobkyne napriek tomu, že tieto boli po uplatnení kompenzačnej námietky žalovaným vyjadrené zrozumiteľne, jasne a opakovane.

35. Keďže právne posúdenie dôvodnosti kompenzačnej námietky žalovaného v kontexte námietok žalobkyne bolo pre rozhodnutie o zamietnutí zvyšku žaloby rozhodujúce, bolo povinnosťou súdov uviesť presvedčivé argumenty, ktoré by vylúčili dôvodnosť právnych argumentov žalobkyne spochybňujúcich existenciu pohľadávky žalovaného uplatnenej v tomto konaní kompenzačnou námietkou v čase podania kompenzačnej námietky. Vzhľadom na to, že súdy nižších inštancií v tomto smere nedali žiadnu, resp. dali len neurčitú odpoveď na podstatné tvrdenia žalobkyne, napadnuté rozsudky sú v tejto časti nepreskúmateľné a odôvodnenie rozsudkov je nutné vyhodnotiť v tejto časti ako nedostatočné.

36. Nedostatočným odôvodnením napadnutých rozsudkov súdy nižších inštancií nesprávnym procesným postupom porušili právo dovolateľky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia garantovaným právom strany sporu na spravodlivý proces. Namietaný zásah do práva na spravodlivý proces žalobkyne podľa najvyššieho súdu dosahuje relevantnú mieru intenzity, nakoľko pokiaľ by sa súdy nižších inštancií s námietkami žalobkyne zaoberali a stotožnili sa s nimi, nemohlo by dôjsť k zamietnutiu časti žaloby s poukazom na kompenzačnú námietku žalovaného. Pokiaľ by sa aj s právnou argumentáciou žalobkyne nestotožnili, je podľa najvyššieho súdu s poukazom na právo na spravodlivé súdne konanie podľa Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd neprípustné, aby podstatné hmotnoprávne otázky ohľadne existencie pohľadávky žalovaného v čase vznesenia kompenzačnej námietky s priamym dopadom na priznanie alebo nepriznanie časti žalovaného nároku ostali bez odpovede.

37. Najvyšší súd pre úplnosť poznamenáva, že na podklade označeného dovolacieho dôvodu nehodnotil správnosť alebo nesprávnosť právnej argumentácie žalobkyne, nakoľko dovolateľka sa podaným dovolaním nedovoľovala prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP a dovolací súd je v dovolacom konaní dovolacím dôvodom viazaný (§ 440 CSP). Úlohou dovolacieho súdu v tomto dovolacom konaní bolo na právnú argumentáciu žalobkyne poukázať a zaviazat súdy nižších inštancií, aby sa ňou zaoberali. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie sa v ďalšom konaní vysporiadať s podstatnými právnymi argumentami žalobkyne ohľadne zániku pohľadávky žalovaného v roku 1997 započítaním. Prijaté závery ohľadne podstatných argumentov žalobkyne bude potrebné odôvodniť tak, aby ďalšie

rozhodnutia súdov nižších inšancií spĺňali všetky požiadavky na ne kladené právom na spravodlivý proces a platnými procesnými predpismi. Dovolací súd predovšetkým zdôrazňuje, že odôvodnenie nového rozhodnutia musí dávať jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky relevantné otázky tak, aby bola daná jeho ďalšia preskúmateľnosť.

38. Na okraj a nad rámec uvedeného s prihliadnutím na princíp hospodárnosti konania najvyšší súd poznamenáva, že právnym dôsledkom jednostranného prejavu vôle smerujúcemu k započítaniu podľa § 580 Občianskeho zákonníka je zánik vzájomných pohľadávok, ktoré sa vzájomne kryjú. K zániku vzájomných pohľadávok dôjde v okamihu, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie. Zánik vzájomných pohľadávok započítaním nie je viazaný na meritorne súdne rozhodnutie, ale na jednostranný prejav vôle veriteľa smerujúci k započítaniu a naplnenie zákonných predpokladov podľa Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka. Rozhodnutie súdu vo veci samej preto nemá vo vzťahu k zániku vzájomných pohľadávok započítaním konštitutívne, ale len deklaratórne účinky. Ak teda súdy nižších inšancií neprihliadli na zánik vzájomných pohľadávok v dôsledku jednostranného prejavu vôle smerujúcemu k započítaniu v priebehu konania vedenom na Okresnom súde Košice pod sp. zn. 35Cb/26/1998 s odôvodnením, že v tomto konaní nebolo o uplatnenej pohľadávke žalovaného meritorne rozhodnuté, takéto právne posúdenie je zjavne nesprávne, keďže nezohľadňuje, že k zániku vzájomných pohľadávok započítaním dochádza na základe prejavu vôle a po splnení predpokladov upravených hmotnoprávnymi predpismi a rozhodnutiu súdu nesprávne priznáva vo vzťahu k zániku pohľadávky konštitutívne účinky.

39. Dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené uzatvára, že keďže námietky dovolateľky z časti zakladajú prípustnosť, ako aj dôvodnosť podaného dovolania, najvyšší súd dovolateľkou napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v časti zrušil (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže dôvody, pre ktoré bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozsudok súdu prvej inšancie a nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd preto zrušil aj časť rozsudku súdu prvej inšancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec v rozsahu zrušenia vrátil Mestskému súde Košice na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 450 CSP).

40. V ďalšom konaní sú odvolací súd a Mestský súd Košice viazaní právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení (§ 455 CSP).

41. Podľa § 453 ods. 3 CSP o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inšancie alebo odvolací súd v konečnom rozhodnutí.

42. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.